

strengere end ved den almindelige Skolelærerexamen. Det ligger, som jeg allerede tidligere har gjort opmærksom paa, deri, at den Examinator, der er sat til at examinere fremmede Elever, i hvis Underviisning han ikke selv har deltaget, og til at examinere efter visse Minimumsbestemmelser, ganske naturligt af visse Humanitetshensyn drives til ikke at stille sine Fordringer for høit. Derfor have Examinatorerne det i deres Magt, naar de ikke ville arbejde og stræbe efter at præstere mere end det mindst Mulige, naar for naar at trække Examinatorerne ned; der skal en haard Hud og en fast Villie til at modstaae dette stadige Tryk, og man vil ikke finde Mange, der kunne det. Jeg vil ønske, hvis vi nu virkelig af de Hensyn, der her gjøres gjældende, skulle fjerne os fra det Bestaaende, at vi da ville fjerne os det mindst Mulige derfra. Jeg troer, at et Forslag, som det nærværende, vil kunne virke stabeligt, men intet Gavnligt kunne udrette. Jeg frygter ikke nogen Art af Examenscommission for Seminariernes Vedkommende — Noget, som man maaskee kunde være tilbøjelig til at tillægge mig —, thi jeg har den fulde Overbeviisning, at Seminarierne ville komme til at staae med Palmer i Hænderne, hvilken Art Commission man saa end vil indrette, men der er saa mange andre Hensyn, der gjøre sig gjældende ved en Examenscommission som denne. Det er ikke det, at de unge Mennesker drages til Kjøbenhavn en Maaanedstid iforveien, men navnlig det, at den hele Underviisning ikke vil komme til at falde i Hænderne paa de Dygtigste. Det kan ikke nytte at ville nægte, at overalt, hvor der oprettes en saadan Examen som den, der her foreslaaes, til hvilken der skal præstere et vist Minimum af Kundskaber, der vil Enhver regne sig til, at han, ved at gaae den private Vej, ved at lade sig manducere, — ikke engang paa de private Seminarier, det vil sige, naar de due Noget, men ved en Samling af private Lærere — vil blive hurtigst færdig. Det vil være Hovedformaalet for de Fleste. Men hvor vil man nu finde

de Lærere, de private Manuducteurer, der kunne gjøre dem hurtigst muligt færdige, og som anlægge Fabrikker af slige Skolelærere? Her i Kjøbenhavn. Derved vil en Masse af den Befolkning, som senere skal gaae ud i Landet som Almueskolelærere, drages her til Kjøbenhavn, ikke for et Par Maaneder, men for en lang Tid, et Par Aar, under det kjøbenhavnske Livs Paavirkninger. Jeg er iøvrigt ikke bange for, at dette skal ødelægge dem fuldstændigt i moralsk Henseende, som man synes at antage, men det vil paa forskjellig Maade bringe dem under Paavirkninger, som ikke ere gavnlige for deres fremtidige Stilling som Skolelærere paa Landet. Det er en af de Følger, som vil flyde af dette Lovforslag, og jeg anseer den for at være af de mere uheldige. Jeg skal derhos gjøre opmærksom paa, at, naar man arbejder paa at ophæve den Forstjæl, der nu er tilstede, saa kan dette opnaaes paa mange andre Måader end ved dette Forslag. Jeg skal antyde, at det erede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg) jo allerede har foreslaaet, at Examenscommissionen skulde reise andetsteds hen; dette vil jeg snarere ønske, thi det var sandelig en Forbedring, men tilføje at jeg vilde ønske, at det maatte tillades Lærerne paa Statsseminarierne og Lærerne paa de private Seminarier at tiltræde en saadan Examenscommission som Examinatorer, saaledes at hver prøve sine Elever, men udelukkes fra Bedømmelsen, saa at det altsaa var Examenscommissionens Medlemmer, der ere udnævnte af Ministeriet, som alene kom til at bedømme. Hvad vilde vi opnaae derved? Vi vilde derved opnaae den Concurrence, der tilsigtes; thi De maa dog troe, mine Herrer, at, naar de forskjellige Lærere fra Seminarierne, saavel de private som de offentlige, kom sammen og examinere saaledes i hinandens Paahør, saa vilde de udøve den ene en Control med den Anden, og der er Ingen, der bedre kan see den Anden i Kortene, end netop Den, som er vant til at beskæftige sig paa samme Maade. Jeg troer, at man derved vilde beholde de gode Sider, der ere ved den nuværende Uddannelse